

มหกรรมจำหน่ายข้าว

โดย ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล

ผลสูญเสียประมาณการจาก

- ต้นทุน $\Rightarrow$ เงินที่ ๒กส. จ่ายออกไปในการรับจำหน่าย
- + รายจ่ายในการแปรสภาพ (สีข้าวเป็นข้าวสาร)
  - + รายจ่ายในการขนส่งข้าวสารไปยังโกดังกลาง
  - + รายจ่ายในการเก็บข้าวสาร จนถึงวันปิดบัญชี (หรือขายหมด)
  - + ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจากหนี้ที่ค้างอยู่จนถึงวันปิดบัญชี(หรือขายหมด)
  - + รายจ่ายอื่นๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
- รายรับ $\Rightarrow$ รายได้จากการขายข้าวส่วนที่ขายออกไปแล้ว
- + ส่วนของข้าวสารที่ยังไม่ได้ขายออก
- คิดเสมือนว่าขายออกในราคาตลาด ณ วันปิดบัญชี

ผลของการประมาณการสูญเสีย (ต้นทุน-รายรับ)

ผลสูญเสียจากการรับจำนำข้าว (ปีบัญชี เมื่อ 31 ม.ค. 2556)

ความเสียหายจากโครงการรับจำนำข้าว

ฤดูกาลผลิต	จำนวนที่รับ จำนำ (ตัน)	เงินที่ใช้รับจำนำ (ล้านบาท)	ขาดทุนสุทธิ (ล้านบาท)	ส่วนเกิน จากราคาตลาด* (ล้านบาท)
2547/48	6,093,397	43,925	18,752	7,200
2548/49	7,464,905	55,806	26,769	8,960
2549/50	3,345,261	20,709	4,512	---
นาปรัง 2551	3,968,778	55,138	33,623	7,938
นาปี 2551/52	5,361,892	67,007	30,449	8,042
นาปรัง 2552	5,317,684	68,617	41,678	10,635
2554/55	21.64 ล้านตัน	337,000	?	?
2555/56	22.23 ล้านตัน	347,750	?	?
+ช่วยเหลือส่วนเพิ่ม	890,000 ตัน	2,225		

* ส่วนเกินจากราคาตลาด ได้จากการประมาณการ ราคาจำนำ-ราคาตลาด โดยเฉลี่ย

ผลสูญเสีย จากจำหน่ายข้าวปี 2554/55 (คาดว่าขายข้าวได้หมดภายใน 2558)

ผลสูญเสียจากการปิดบัญชี ณ. วันที่ 31 ม.ค. 2556	136,800 ล้านบาท
ดอกเบี้ยส่วนเพิ่มอีก 3 ปี	25,000 ล้านบาท
ราคาลดต่ำลง เพราะคุณภาพเสื่อมตามกาลเวลา	35,000 ล้านบาท
ค่าเก็บรักษาข้าว ค่าขนส่ง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ 3ปี	<u>9,200 ล้านบาท</u>
	<u><u>205,000 ล้านบาท</u></u>

ทั้งนี้ยังไม่นับรวม

- ผลสูญเสียจาก Stock ขาดหายไป
- การเล่นแร่แปรธาตุในการขายข้าว

การขายข้าว-ราคา at warehouse

กระทรวงพาณิชย์ขายตันละ 11,000 บาท ผู้ส่งออกซื้อตันละ 13,000 บาท

สมมติจำนวนข้าวที่ขายเป็น 1,000,000 ตัน

ผู้ส่งออกจ่ายเงินให้กระทรวงพาณิชย์ $11,000 \times 1,000,000 = 11,000$ ล้านบาท

กระทรวงพาณิชย์ส่งมอบข้าว 1,000,000 ตัน

ผู้ส่งออกที่จ่ายเงินได้รับข้าว $\frac{11,000,000,000}{13,000} = 846,154$ ตัน

มนุษย์ล่องหนรับข้าวไป $1,000,000 - 846,154 = 153,846$ ตัน

(อีกนัยหนึ่ง กระทรวงพาณิชย์ได้เงินน้อยกว่าที่ควร 2,000 ล้านบาท)

หน่วย:บาท/เกวียน	ราคาเฉลี่ยขายข้าวก่อน เข้าโครงการรับจำนำ	ราคาเฉลี่ยที่ได้รับ จากการจำนำข้าว
ข้าวเหนียว	8,126	11,836
ข้าวเจ้า	7,783	12,003
ข้าวหอมมะลิ	9,945	17,503

หน่วย:เกวียน	ข้าวหอมมะลิ รวมทุกประเภท	ข้าวเจ้า	ข้าวเหนียว	รวม
2554/55	3,700,000	16,670,000	970,000	21,640,000
2555/56	4,020,000	17,250,000	960,000	22,230,000
ช่วยเหลือผลต่าง		890,000		23,120,000

เปรียบเทียบรายได้จากการขายข้าวในตลาดกับการนำไปจำหน่ายในโครงการ (2554/55)

	คิดจากราคาขายเฉลี่ย	คิดจากราคาจำหน่ายเฉลี่ยที่ได้รับ
ข้าวเหนียว 970,000 เกวียน	x 8,126 = 7,882 ล้าน	x 11,836 = 11,480 ล้าน
ข้าวเจ้า 16,970,000 เกวียน	x 7,783 = 132,078 ล้าน	x 12,003 = 203,691 ล้าน
ข้าวหอมมะลิ 3,700,000 เกวียน	x 9,945 = 36,796 ล้าน	x 17,503 = 64,861 ล้าน
รวม 21,640,000 เกวียน	176,756 ล้าน	280,033 ล้าน

ผลประโยชน์ส่วนเพิ่มที่ชาวนาได้รับจากการจำหน่ายข้าว = 103,277 ล้านบาท

เงินที่ชาวนาได้รับจากการรับจำนำ ทั้งจำนวน

ข้าวเหนียว 970,000 เกวียน ๆ ละ 11,836 บาท = 11,481 ล้านบาท

ข้าวเจ้า 16,970,000 เกวียน ๆ ละ 12,003 บาท = 203,691 ล้านบาท

ข้าวหอมมะลิ 3,700,000 เกวียน ๆ ละ 17,530 บาท = 64,681 ล้านบาท

280,033 ล้านบาท

เงินที่ ธกส. จ่ายออกไปในการรับจำนำ 337,000 ล้านบาท

ผลต่างที่ตกถึงมือผู้อื่นที่มีใช้ชาวนา 56,967 ล้านบาท

หากรับจํานำข้าวเต็มราคาไม่หักความชื้นและสิ่งเจือปน

ข้าวเหนียว	970,000	เกวียน ๆ ละ 15,000 บาท =	14,550	ล้านบาท
ข้าวเจ้า	16,970,000	เกวียน ๆ ละ 15,000 บาท =	254,550	ล้านบาท
ข้าวหอมมะลิ	3,080,000	เกวียน ๆ ละ 20,000 บาท =	61,600	ล้านบาท
ข้าวหอมอื่น	620,000	เกวียน ๆ ละ 18,000 บาท =	<u>11,160</u>	<u>ล้านบาท</u>
			<u>341,860</u>	<u>ล้านบาท</u>

จำนวนเงินที่จ่ายออกในการรับจํานำปี 2554/55 = 337,000 ล้านบาท

เปรียบเทียบรายได้จากการขายในตลาดกับการนำไปจำหน่ายและเงินที่ชกส.จ่ายให้ปี(2555/56)

	คิดจากราคาขายเฉลี่ย	คิดจากราคาจำหน่ายเฉลี่ยที่ได้รับ
ข้าวเหนียว 960,000 เกวียน	x 8,126 = 7,801 ล้าน	x 11,836 = 11,363 ล้าน
ข้าวเจ้า 17,250,000 เกวียน	x 7,783 = 134,257 ล้าน	x 12,003 = 207,052 ล้าน
ข้าวหอมมะลิ 4,020,000 เกวียน	x 9,945 = 39,979 ล้าน	x 17,503 = 70,471 ล้าน
รวม 22,230,000 เกวียน	182,037 ล้าน	288,886 ล้าน
ประโยชน์ส่วนเพิ่มที่ชวนาได้รับจากการจำหน่ายข้าว 22.23 ล้านเกวียน = 106,849 ล้าน		

ชกส.จ่ายออกในการรับจำหน่ายปี 2555/56 = 347,750 ล้าน

ผลต่างที่ตกถึงมือผู้รับอื่นที่ไม่ใช่ชวนา = 347,750 - 288,886 = 58,864 ล้าน

	จำนวนครัวเรือน ที่เปิดบัญชีไว้	จำนวนครัวเรือน ที่ จำนำข้าว ปี 2554/55	จำนวนครัวเรือน ที่จำนำข้าว ปี 2555/56
นาปี	3,421,000	1,142,000	1,438,000
นาปรัง	581,000	1,021,000	670,000
	4,002,000	2,163,000	2,108,000
จำนวนครัวเรือนที่ไม่ได้รับเงินจาก จำนำข้าวเลย		1,839,000	1,894,000

	ครัวเรือนที่เข้าโครงการ	ครัวเรือนที่ไม่เข้าโครงการ
ขนาดที่นา		
- น้อยกว่า 20 ไร่	24%	97%
- 20 ไร่ขึ้นไป	76%	3%
รายได้จากการทำนาต่อ ครอบครัว		
- น้อยกว่า 15,000 บาท	43%	100%
- 15,000 – 29,000 บาท	32%	-
- 30,000 ขึ้นไป	25%	-
	100%	100%

	นาปี (เกวียน)	นาปรัง (เกวียน)	รวม (เกวียน)	ขาดทุนอย่างต่ำ
จํานําข้าว 2554/55	6,950,000	14,690,000	21,640,000	205,000 ล้านบาท
จํานําข้าว 2555/56	14,740,000	8,380,000	23,120,000	220,000 ล้านบาท
				425,000 ล้านบาท

ผลสูญเสีย จากปิดบัญชีเมื่อ 31 พ.ค. 2556

จำนวนข้าวรับจำหน่ายที่ปิดบัญชี $21.64 + 14.74 =$	36.38 ล้านเกวียน
จำนวนข้าวรับจำหน่ายที่ยังไม่ได้คิดผลสูญเสีย	<u>3.38 ล้านเกวียน</u>
	<u>44.76 ล้านเกวียน</u>
ผลสูญเสียของการปิดบัญชี 36.38 ล้านเกวียน	<u>274,000 ล้านบาท</u>
ผลสูญเสียของการปิดบัญชี 44.76 ล้านเกวียน ประมาณ	335,000 ล้านบาท
(คาดว่าจะขายข้าวได้หมดในปี 2558 และ 2559 ตามลำดับ)	
ดอกเบี้ยส่วนเพิ่มคิดถึงวันที่ขายข้าวออกหมด	55,000 ล้านบาท
ราคาที่ลดลงเพราะคุณภาพเสื่อมตามกาลเวลา	60,000 ล้านบาท
ค่าเก็บรักษาข้าวสารและค่าใช้จ่ายอื่น 3-4 ปี	<u>20,000 ล้านบาท</u>
ผลสูญเสียรวมจากการรับจำหน่ายข้าว 2 ปี	<u>470,000 ล้านบาท</u>

	2554/55	2555/56	รวม
ปริมาณการรับจํานำ (ตัน)	21,640,000	22,230,00	43,870,000
ปริมาณที่ช่วยเหลือเฉพาะส่วนเพิ่ม(ตัน)		890,000	890,000
ผลสูญเสียดังถึงวันที่ขายข้าวหมด(ล้านบาท)	อย่างน้อย	อย่างน้อย	อย่างน้อย
	205,000	225,000	425,000
ประโยชน์ส่วนเพิ่มที่ชาวนาได้รับ(ล้านบาท)	103,277	106,849	210,126
ประโยชน์ที่ตกถึงมือผู้ที่มีใช้ชาวนา(ล้านบาท)	56,967	58,864	115,831
จำนวนคร้วเรือนที่จํานำข้าว	2,163,000*	2,108,000*	
จำนวนคร้วเรือนที่ไม่ได้รับเงินจากโครงการ	1,839,000	1,894,000	

*นับคร้วเรือนที่ทำทั้งนาปีและนาปรังเป็นเสมือน 2 คร้วเรือน

มหกรรมจำหน่ายข้าว

โดย ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล